

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Prima pars quæsitæ duplici conclusione resolvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

persona quam Ecclesia ut idoneum ad hoc munus elegerit: repugnat autem quod Ecclesia, a Spiritu sancto directa, eligere possit infantem; & si per impossibile ipsum eligeret, talis electio, utpote legi ac iuri naturali repugnans, esset nulla. Adde quod potestas papalis, quæ est omnium suprema, est potestas mystici capitis iugiter influentis in membra totius Ecclesiæ, per directionem & gubernationem, & dogmatum fidei propositionem: repugnat autem quod infans influat per modum mystici capitis in membra Ecclesiæ, cum hic influxus debeat mediâ regularationis, quâ infans caret, in membra derivari.

33 Ad secundum, nego Majorem; falsum enim est, parvulis ad recipienda Sacramenta quorum sunt capaces, ut Baptismum, Confirmationem, & Eucharistiam, necessariam esse intentionem, siue ipsorummet, siue parentum, aut Ecclesiæ pro ipsis consentientis, & ejus voluntas sit interpretative voluntas ipsorum parvulorum: Neque enim Baptismus v.g. illis applicatus, idcirco validus est, quia Ecclesia vel parentes consentiunt ipsorum nomine; sed quia institutio Christi, nihil aliud requirit ad ipsius valorem respectu parvulorum, nisi ut ipsis applicetur materia & forma Baptismi, cum intentione debita; unde puer valide baptizaretur, tamen si parentes reniterentur. Idem cum proportionem dicendum de Sacramento Ordinis; nam renitentibus etiam ipsis parentibus, illud valide ab infante recipere, si Episcopus debitam materiam & formam ipsi applicaret. Non teneretur tamen talis parvulus, cum ad annos discretionis pervenisset, in Ordine sibi in infantia collato perseverare, sed posset illi renuntiare, & matrimonium contrahere; cum non potuerit Ecclesia illum ad votum continentiae obligare, independentem ab ejus voluntate.

ARTICULUS II.

An celibatus lege divinâ, vel tantum Ecclesiasticâ, sacris Ordinibus sit annexus, talisque lex iusta & convenienter sit, & a temporibus Apostolorum in Ecclesia viguerit?

34 Pro intelligentia & resolutione hujus difficultatis, notandum est, legem celibatus ad duo obligare; primum est, ut omnis conjugatus qui sacris Ordinibus initiatur, perpetuam servet continentiam; secundum, ut non conjugatus postquam aliquem ex sacris Ordinibus suscepit, uxorem non ducat. Overtitur ergo primum, an Lex Divinâ, vel solum Ecclesiasticâ, celibatus quoad hæc duo annexus sit sacris Ordinibus? Secundum, an supposito quod talis lex sit pure Ecclesiastica, recte & convenienter ab Ecclesia constituta fuerit, & quo tempore?

35 Quoad primum Franciscus Turreanus lib. 2. de dogmaticis characteribus, contendit jure & præcepto divino obligari eos qui post contractum matrimonium susceperunt sacros Ordines, non uti amplius conjugio; multoque magis teneri eodem jure divino non contrahere matrimonium, post sacrum Ordinem susceptum. Joannes verò Major, Michaël Medina, & Clitoveus, Doctor Parisiensis, negant quidem Clericos ante sacros Ordines conjugatos, teneri post eorum suspensionem jure divino ad continentiam servandam, sed affirmant divinâ lege

vetitum esse sacris hominibus post Ordines matrimonium contrahere.

Quantum ad secundum, Græci Schismatici Ecclesiam Latinam reprehendunt, quod ordinarum post conjugium jubeat ab uxoris separari, & amplius non vacare conjugio. Hæretici verò hujus temporis in eo quidem cum Græcis Schismaticis conveniunt; sed ulterius addunt, male & injuste ab Ecclesia statutum fuisse, ut illi ipsi qui jam sacris Ordinibus initiati sunt, non possint contrahere matrimonium, talemque legem dicunt repugnare antiquis Conciliis, & à solo Papa fuisse sancitam; imò non nisi à quadringentis annis in Germania introductam.

S. I.

Prima pars quaestii duplici conclusione resolvitur.

Dico primò, conjugalis usus cum uxoris ante sacram ordinationem ductis, non est prohibitus sacris hominibus, jure divino, sed tantum Ecclesiastico. Ita D. Thomas 2. 2. quaest. 88. art. 1. in corp. ubi hæc scribit: *Non est essentialiter annexum debitum continentie Ordini sacro, sed ex statuto Ecclesiæ; unde videtur quod per Ecclesiam possit dispensari in voto continentie, solemnizato per suspensionem sacri Ordinis.* Quibus verbis rationem fundamentalem nostræ conclusionis insinuat: Ecclesia enim non potest dispensare in his quæ sunt de jure divino, imò nec tolerare aliquid lege divinâ prohibitum: Sed Ecclesia dispensat cum Græcis, & permittit, ut susceptis Ordinibus Majoribus maneant in usu matrimonii antea contracti, vel saltem talem Græcorum consuetudinem tolerat, nec damnat ut legi divinæ adversam: Ergo conjugalis usus cum uxoris ante sacram ordinationem ductis, non est prohibitus sacris hominibus jure divino, sed tantum Ecclesiastico. Major patet, Minor probatur ex Concilio Lateranensi sub Innocentio III. cap. 14. ubi contra continentiam Clericorum sic legitur: *Qui autem secundum regionis suæ morem non abdicarunt copulam (id est Græci Sacerdotes) si lapsi fuerint, gravius puniuntur, cum legitimo matrimonio uti possint.* Et in cap. Cum olim, de Clericis conjugatis, idem Pontifex hæc scribit: *Nos igitur attendentes, quod Orientalis Ecclesia votum continentie non admittit; quoniam Orientales in Minoribus Ordinibus contrahunt, & in superioribus utuntur matrimonio contracto.* Ubi hic Græcorum mos à Pontifice non improbat. Similiter neque in Concilio Lugdunensi, neque in Florentino, nullo modo Græcis obiectum legimus, quod Sacerdotes eorum uterentur conjugio ante sacram ordinationem contracto, & continentie legem non servarent, sicut servatur in Latina Ecclesia: Ergo Ecclesia dispensat cum Sacerdotibus Græcis ut utantur conjugio ante sacram ordinationem contracto, vel saltem talem usum & consuetudinem Græcorum non improbat, sed permittit, quam tamen tolerare non posset, si jure divino repugnaret.

Confirmatur primò: Gregorius Magnus lib. 1. Registri Epist. 42. permittit Subdiaconis Siciliae uti uxoris ante ordinationem ductis, quamvis in posterum tales ordinari vetuerit, nisi una cum uxoris continentiam promitterent. At hoc non permisisset, si jure divino prohibitum esse intellexisset: Ergo jure solum Ecclesiastico tenentur illi qui Majoribus Ordinibus sunt

Rrr 2

juncti

juncti, non uti amplius matrimonio iam ante contracto.

39 Confirmatur secundò: Ecclesia multis canonibus statuit, ut votum continentiae ab ordinandis sacris Ordinibus exigatur: At si iure divino annexa esset sacris Ordinibus continentia, non esset ex parte ordinandorum necessarium votum, aut lex Ecclesiae, ad eam illos obligans: Ergo continentia iure tantum Ecclesiastico Ordinibus sacris annexa est.

40 Confirmatur tertio: Nullum extat praeceptum divinum de hac re in Scriptura, vel Traditione, ut constabit ex solutionibus objectionum; neque ex lumine naturali colligi potest, quamvis enim ratio naturalis dicat, esse valde congruum quod sacri homines abstineant ab usu matrimonii, non tamen dicat esse necessarium; alias peccassent Sacerdotes legis antiquae, habendo uxores: Ergo usus conjugii sacris hominibus iure tantum Ecclesiastico prohibitus est.

41 Dico secundò, similiter iure solum Ecclesiastico prohibitum esse contrahere matrimonium iis omnibus, qui Majoribus Ordinibus initiati sunt. Est etiam D. Thoma in 4. dist. 37. quaest. 1. art. 1. in corp. ubi haec scribit: *Ordo sacer de sui ratione habet ex quadam congruentia quod matrimonium impedire debeat, quia in sacris Ordinibus constituitur, sacra vasa & sacramenta tractant, & ideo decessus est, ut maritalis corporalem per continentiam servent: Sed quod impedit matrimonium, nisi ex constitutione Ecclesiae habet tamen aliter apud Latinos, quam apud Graecos, quia apud Graecos impedit matrimonium contrahendum, solum ex vi Ordinis; sed apud Latinos impedit ex vi Ordinis, & ulterius ex voto continentiae, quod est Ordinibus sacris annexum; quod etiam si quis verbo tenus non emittat, ex hoc ipso quod Ordinem suscepit, secundum ritum Occidentalis Ecclesiae, intelligitur emisisset, & ideo apud Graecos & alios Orientales, sacer Ordo impedit matrimonium contrahendum, non tamen matrimonij prius contractum; possunt enim matrimonio prius contracto uti, quamvis non possint matrimonium de novo contrahere; sed apud Occidentalem Ecclesiam impedit matrimonium, & matrimonij usum. Quibus verbis sanctus Doctor hanc & praecedentem conclusionem aperte docet, & egregie illustrat.*

Ratio etiam suffragatur: Scenim matrimonium iure divino pugnet cum sacris Ordinibus non posset Pontifex dispensare, ut sacris Ordinibus initiatus, nubere: Sed hoc dici nequit: Ergo nec illud. Sequela Majoris patet, Pontifex enim non habet potestatem dispensandi in iure divino. Minor verò probatur, tum ex praxi Ecclesiae, quae pluries in hoc dispensavit, tum ex D. D. Thoma 2. 2. quaest. 88. art. 1. qui etsi id negat de religioso professo, concedit tamen de Presbytero. Nec valet si dicas, quod cum Ecclesia dispensat ut sacri Ordinibus initiatus nubat, privat illum exercitio sui ministerij. Nam licet Ecclesia regulariter id praestet, interdum tamen eos sacri Ordinis ministerio relinquit, ut constat ex Concilio Ancyrano, celebrato ante Nicenum, & approbato à Leone I V. in cuius canone 10. sic habetur: *Diaconi quicumque ordinantur, si in ipsa Ordinatione protestati sunt, & dixerunt, vel se conjugio copulari, quia sic manere non possunt, in ministerio manent, propterea quod eis Episcopus licentiam dedit.*

42 Potest insuper suaderi ista conclusio, ex dictis in praecedenti; si enim usus matrimonij non sit iure divino prohibitus Clericis, sacris Ordini-

bus initiatis (ut constat exemplo Graecorum, qui licet utuntur matrimonio ante sacri Ordinationem inito) multò minus ipsum matrimonium; matrimonium enim non prohibetur sacris hominibus, ratione contractus, qui boni & sacramentalis, sed ratione usus, qui solus & statu sacrorum hominum. Unde Tridentinum sess. 24. can. 9. manifestè significat, iuramentum tantum Ecclesiastici esse, quod Majoribus Ordinibus initiati matrimonium contrahere nequeant, cum sic ait: *Si quis dixerit Clericis in sacris Ordinibus constitutis, vel religiosi casti ac continentis profectos, posse matrimonium contrahere, contrariumque validum esse, non obstante lege sacrosancta, vel voto, &c. anathema sit.*

§. II.

Solventur objectiones.

Contra primam conclusionem plura congerit Tisserianus Scripturae & 88. Patrum testimonia, quae ne apparenter quidem probent id quod intendis unde miratur Vazquez, illi ipsum adduci potuisse in sententiam omnium Theologorum contrariam, dicitque ut eum excuset, nimio castitatis, cuius erat amarissimus, solo accensum, existimasse id quod ardentius piebat, nimirum ex quolibet Scripturae & Patrum testimonio id expresse colligi. Aliquam men proponit ex Patribus testimonia, quae quid habent apparentia, ea praecipue quae Syricio Papa Epist. 1. ad Himerium Tarraconensem Episcopum cap. 7. ex Epiphano haer. 59. & ex Eusebio Caesariensi lib. 1. de demonstratione Evangelica cap. 9. adducit: Verba Syricii haec sunt: *Domine Iesus cum suo nos illud ad adventu, in Evangelio protestatur, quia legem non implere, non solvere. Et ideo Ecclesiam, caput fons est speciosus formae, castitatem voluit splendorem, ut in die iudicii, cum vultus adveniret, sine macula & ruga eam posset, sicut per Apostolum sanxit, tuit, reperire. Quorum sanctionem Sacerdotes omnes atque Levitae, insolubili lege constringunt, ut ad ordinationis nostrae, sobrietati ac pudicitiae, & castitatis mancipemur & corpora. Epiphanius vero loco citato sic habet: *Re vera non suscipi sancta Dei predicatio, post Christi adventum, qui ante prius mortuam eorum uxore secundo nuptias conjuncti sunt &c. Sed & adhuc viventem & iterum conjugem unius uxoris virum non suscipi in Diaconum, Presbyterum, Episcopum &c. Denique Eusebius citatus ait: *Secundum leges novi testamenti debere sacris initiatis ab uxore abstinere: At leges novi testamenti, sunt leges Christi & Divinae: Ergo iure divino sacris Ordinibus initiati tenentur ab usu conjugii.***

Verum haec levia sunt, verba enim Syricii non plus probant, quam continentiam ministeriorum Ecclesiae esse secundum Christi voluntatem & beneplacitum, qui voluit Ecclesiam Evangelicam castitatis splendore radiare; & esse portam ex institutione seu constitutione & praecepto Apostolico, lato secundum Christi beneplacitum & intentionem, ut significant verba illa Syricii sicut per Apostolum suum instituit. Epiphanius vero nomine sancti Dei praedicationis, intelligit praedicationem legis non Evangelicam, sed Ecclesiasticam, quam ideo vocat, hoc nomine, quia simul cum lege Evangelica, live cum lege Dei